

С обзиром на садашње стање у припремама Србије, подразумевајући да, кроз инклузивне консултације са цивилним друштвом и главним заинтересованим странама, као и посредством одговарајућих поступака парламентарне контроле и надзора којима се то адекватно омогућава, Србија треба да настави да остварује напредак у погледу усклађивања са правним тековинама ЕУ (acquis) из поглавља Правда, слобода и безбедности и њиховог спровођења, ЕУ констатује да је неопходно да се испуне следећа прелазна мерила пре предузимања следећих корака у преговарачком процесу у вези са поглављем Правда, слобода и безбедност:

- Србија обезбеђује делотворно, детаљно и стално праћење спровођења свог Акционог плана у области Правде, слободе и безбедности кроз јак и мултидисциплинаран механизам, којим се по потреби могу активирати корективне мере, нарочито водећи рачуна о адекватности људских и финансијских ресурса, институционалном капацитету, захтевима за обуке, поштовању утврђених крајњих рокова, стварном дијалогу са цивилним друштвом и адекватном разматрању њихових предлога.

Србија треба да ојача напоре како би обезбедила усклађеност са захтевима ЕУ на пољу легалних и ирегуларних миграција. А посебно,

- Србија спроводи свеобухватну анализу (gap analysis) својих правних, институционалних и техничких потреба и потреба за обуком на пољу легалних и ирегуларних миграција. На основу тога, Србија би требало да јасно утврди кораке за имплементацију миграционе политике усклађене са стандардима ЕУ, укључујући:
 - Инвестициони план како би се испуниле потребе за опремом, информационом технологијом, потребе у погледу задржавања, идентификације и регистрације ирегуларних миграната, као и у погледу смештаја и задржавања ирегуларних миграната са циљем њиховог повратка.
 - Стратегију развоја људских ресурса и план обуке.
 - Србија издваја довољно финансијских средстава како би започела и завршила спровођење горенаведеног.
- Србија уноси измене у Кривични законик, Закон о запошљавању странаца и Закон о странцима и усклађује своје законе са правним тековинама ЕУ на пољу легалних и ирегуларних миграција. Србија ефикасно прати спровођење ових закона и извештава о томе, и по потреби предузима корективне мере.

- Србија обезбеђује адекватан смештај за пресретнуте ирегуларне мигранте у складу са потребама, а посебно обраћа пажњу на рањиве групе. Србија обезбеђује процедуралне временске оквире и адекватне капацитете за задржавање ирегуларних миграната који ће бити враћени у складу са потребама и у складу са стандардима Европског комитета за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих поступака или кажњавања. Србија константно надзире адекватност смештајних капацитета и капацитета за задржавање миграната и спремна је да, по потреби, у кратком временском року обезбеди додатне капацитете у случају изненадног прилива миграната.
- Србија преговара и предузима кораке за закључивање споразума о реадмисији, укључујући и оне са више земаља порекла миграната и транзитних земаља. Потребно је да Србија подстиче и пружа делотворну подршку за добровољан повратак ирегуларних миграната у њихове земље порекла, да развије институционалне капацитете за имплементацију јаког повратног механизма и механизма за обнављање документације у складу са политиком повратка ЕУ и у складу са правним тековинама ЕУ (acquis). Србија би требало да обезбеди иницијални систем праћења постигнутих резултата који се односе на ефикасан повратак и обнављање документације ирегуларних миграната.
- Потребно је да Србија спроведе мере за значајно смањење броја неоснованих захтева за азил које подносе њени држављани у земљама ЕУ. Србија осмишљава и спроводи кампање усмерене на подизање нивоа свести и информисање нарочито локалних заједница из којих углавном потичу тражиоци азила и паралелно развија бољу социјалну инклузију ових заједница у српско друштво.
- Србија предузима све неопходне кораке за спровођење додатних мера које би омогућиле институцијама за спровођење закона да на делотворан начин идентификују и разбију организоване криминалне групе одговорне за кријумчарење миграната на њеној територији. Србија успоставља преглед успешно постигнутих резултата у области истрага, кривичног гоњења и коначних пресуда за кријумчаре људи, укључујући и успешно одузимање њихове имовине стечене криминалом.

Србија треба да повећа своје напоре да се усагласи са захтевима ЕУ у области азила. Посебно,

- Србија развија снажан механизам за рано упозоравање, припремљеност и управљање кризним ситуацијама и правилно га спроводи у кризним ситуацијама. Србија успоставља одговарајући капацитет за евиденцију расељених лица и утврђује да ли им је неопходна међународна заштита или не.

- Србија усваја и спроводи нови Закон о азилу који је у највећој мери усклађен са релевантним *правним тековинама* ЕУ и којим се обезбеђује основа за успостављање иницијалне евиденције о спровођењу поступка азила који је усклађен са прописима ЕУ, и којим се обезбеђују:
 - неометани приступ поступку;
 - разумно време за решавање захтева за азил;
 - побољшани квалитет донетих одлука;
 - брзине признавања статуса које се могу упоредити са просеком ЕУ;
 - довољан прихватни капацитет и помоћ за тражиоце азила и њихова интеграција (укључујући осетљиве категорије) у друштво;
 - делотворне мере за спречавање могуће злоупотребе права од стране миграната, укључујући брзе жалбене поступке;
 - делотворно и брзо враћање одбијених подносилаца захтева у земљу порекла или трећу земљу транзита.
 - одговарајуће законске и имиграционе одредбе за неуспешне тражиоце азила или ирегуларне мигранте који се не могу брзо изместити из Србије.
- Србија суштински ојачава своје институционалне капацитете за ефикасну обраду захтева за азил и обезбеђује финансијску одрживост надлежних институција, укључујући релевантне управне и правосудне органе на локалном и националном нивоу. Посебно:
 - Капацитет Канцеларије за азил да адекватно и благовремено обрађује захтеве за азил, ојачава се додатним запошљавањем и обезбеђивањем свеобухватних обука за запослене, као и обезбеђивањем развоја и редовних процена.
 - Капацитет Комесаријата за избеглице и миграције додатно се надограђује у складу са утврђеним захтевима, укључујући и кроз редовне обуке.

- Правосудни органи задужени за обраду захтева за азил и имиграцију добијају одговарајућу обуку.
- Србија развија способност да даље повећава своје прихватне капацитете на основу сталног праћења миграционих кретања и потреба ирегуларних миграната на њеној територији.

Србија треба да повећа своје напоре да се усагласи са захтевима ЕУ у области визне политике. Посебно,

- Србија спроводи свеобухватну процену потреба као основу за релевантне делове неопходног Шенгенског акционог плана.
- Србија обуставља издавање виза на границама и усклађује своју визну политику са захтевима ЕУ у овом погледу.

Србија треба да повећа своје напоре да се усагласи са захтевима ЕУ у области Шенгена и спољних граница. Посебно,

- Србија усваја Шенгенски акциони план који ће јој омогућити да ефективно припреми неопходне кораке (укључујући у погледу улагања у инфраструктуру и опрему, за потребе попуњавања људских капацитета и обука, за потребе изградње институција и правне кораке) за спровођење релевантних делова шенгенских правних тековина након приступања или, по потреби, након приступања Шенгенском простору. Србија обезбеђује неопходна средства за спровођење Шенгенског акционог плана након његовог усвајања.
- Србија усваја и спроводи измењену Стратегију интегрисаног управљања границом (ИБМ) у складу са концептом ИБМ у ЕУ. Србија посвећује посебну пажњу унапређењу размене информација, координацији између граничних служби и додатно развија своје капацитете за анализу ризика у оквиру граничне полиције.
- Србија добро напредује са модернизацијом инфраструктуре и опреме на граничним прелазима као и између њих, посебно оних граница које су у највећој мери погођене кријумчарењем робе и лица.
- Србија унапређује оперативну сарадњу са свим својим суседима ради делотворног спречавања илегалног преласка граница, а нарочито предузима кораке да разјасни статус свих алтернативних путева са својим суседима, било спречавањем проласка или формализовањем тих граничних прелаза кроз закључивање локалних споразума о преласку границе.

- Србија сагледава питање двоструке претње у виду корупције и организованог криминала на својим границама кроз имплементацију свеобухватних мера у оквиру плана за унапређење борбе против корупције на границама и обезбеђује иницијалну евиденцију одговарајућег праћења откривених случајева.

Србија треба да повећа своје напоре да се усагласи са захтевима ЕУ у области правосудне сарадње у грађанским, трговинским и кривичним стварима

- Србија спроводи свеобухватну процену утицаја која обухвата правосудну сарадњу у грађанским, трговинским и кривичним стварима и по тој основи мења свој акциони план обезбеђујући:
 - јасан след корака неопходних за усклађивање са правним тековинама ЕУ у овој области;
 - преглед потреба за попуњавањем људских капацитета и потреба за обукама;
 - информације о трошковима и изворима финансирања ових реформи.
- Србија запошљава и обучава одговарајући број експерата, у Министарству правде и у судовима и тужилаштвима у складу са утврђеним циљевима за обезбеђење квалитета и правовремено решавање захтева за правосудну сарадњу у грађанским, трговинским и кривичним стварима.
- Србија усваја неопходне измене релевантних закона помоћу којих у највећој мери усклађује своје правне прописе са *acquis* Европске уније у области правосудне сарадње у грађанским, трговинским и кривичним стварима и обезбеђује постојање материјалних услова којима се омогућава правилно спровођење.
- Србија закључује споразум о сарадњи са EUROJUST-ом за који је неопходно доношење и спровођење закона о заштити података о личности у складу са правним тековинама Европске уније.
- Србија доставља иницијалну евиденцију о ефикасном решавању захтева правосудне сарадње у грађанским и кривичним стварима и примени мултилатералних конвенција и билатералних споразума у овој области.

Србија треба да повећа своје напоре да се усагласи са захтевима ЕУ у области полицијске сарадње и борбе против организованог криминала

- Србија спроводи свеобухватну анализу и на основу ње мења свој акциони план обезбеђујући:
 - јасан след корака потребних за усклађивање са инструментима полицијске сарадње у оквиру ЕУ;
 - преглед потреба за попуњавање људских капацитета и потреба за обукама, укључујући, по потреби, кораке за решавање питања критичних недостатака;
 - појашњење поступака за оперативну сарадњу између различитих организационих јединица у Министарству унутрашњих послова и са обавештајним службама;
 - услове за несметану и безбедну размену релевантних података;
 - информације о трошковима и одрживим изворима финансирања неопходним за делотворно спровођење ових реформи;
 - детаљне кораке за успостављање јаким заштитних мера којима се обезбеђује јачање интегритета и оперативна независност полицијских служби од политичких интереса и њихова заштита од утицаја криминала.
- Србија спроводи свој оперативни споразум са Европолем на задовољавајући начин и ефикасно примењује методологију Процене претње од тешког и организованог криминала (СОКТА) како би развила стратешку слику ризика и претњи повезаних са организованим криминалом на својој територији. Србија користи СОКТА методологију да дефинише приоритете у својој безбедносној политици и поступа на основу њих.
- На основу планиране анализе надлежних органа, Србија мења Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела и ојачава своје институционалне капацитете на основу:
 - обезбеђивања ефикасне координације и продуктивне сарадње између полиције и тужилаца у складу са Законом о кривичном поступку којим се јасно дефинишу њихове одговарајуће улоге, дужности и надлежности.

- попуњавања преосталих слободних радних места у Тужилаштву за организовани криминал (ТОК) и Служби за борбу против организованог криминала (СБПОК) у Министарству унутрашњих послова;
 - Обезбеђивање јасно дефинисаних потреба за обукама запослених у ТОК-у и СБПОК-у и реализација истих;
 - унапређењем материјалних услова за ТОК, посебно кроз савремени систем управљања предметима, нови аналитички софтвер, и чињењем да ИТ системи буду интероперабилни са базама података других релевантних институција;
 - обезбеђивања усклађенијег приступа у полицији за прикупљање и размену обавештајних информација, укључујући модернизацију ИТ алата,
 - обезбеђивања несметане сарадње у пракси и безбедне платформе за размену информација између ТОК-а и СБОК-а као и са другим релевантним агенцијама.
- Србија успоставља систем редовног прикупљања унифицираних статистичких података о криминалним делима у односу на UNODC Међународну класификацију кривичних дела за статистичке потребе.
 - Србија редефинише улогу обавештајне службе у кривичним истрагама како би обезбедила јасно одвајање мандата и прописа који се односе на пресретање комуникација у кривичним истрагама, с једне стране, и у безбедносне сврхе, с друге стране, и успоставила снажан механизам за надзор како би се избегле злоупотребе.
 - Србија усклађује своје законодавство са 40 FATF-а препорука, спроводи своју Стратегију истрага финансијског криминала, укључујући и организовање потребних обука које се односе на област финансијских истрага и систематски спроводи финансијске истраге истовремено са кривичним истрагама у вези са корупцијом и организованим криминалом.

- Србија усваја ново законодавство у области повраћаја имовине у складу са правним тековинама Европске уније у овој области, са препорукама да се примене и виши стандарди, успоставља Канцеларију за повраћај имовине (АРО) која треба да буде у могућности да адекватно управља овом имовином и буде на одговарајући начин опскрбљена ресурсима у погледу особља, опреме и буџета. Србија омогућава иницијалну евиденцију повећаног броја предмета и већег обима одузете имовине проистеклих из кривичних дела, посебно у случајевима организованог криминала и прања новца.
- Србија унапређује борбу против прања новца, у складу са недавним препорукама MONEYVAL-а у извештају о оцени Србије и обезбеђује иницијалну евиденцију повећаног броја сумњивих трансакција које су пријављене Финансијској обавештајној јединици (ФОЈ), и обезбеђује да се оне проактивно користе у кривичним истрагама.
- Србија доноси и спроводи стратегију и акциони план у складу са Стратегијом ЕУ за борбу против трговине људима и поштовање приступа који се базира на људским правима. Србија усклађује своје законодавство са релевантним правним тековинама ЕУ, кроз јачање својих оперативних капацитета, обезбеђивање проактивнијег приступа истражним органима, усмеравање превентивних деловања и на осетљиве групе као што су деца и Роми, спречавање поновне виктимизације током истраге, кривично гоњење или суђење, као и кроз обезбеђивање обука о горепоменутом за све релевантне организације и службе, укључујући службе које могу да помогну при раној идентификацији жртава и/или потенцијалних жртава.
- Србија припрема, доноси и спроводи стратегију и акциони план за за ефективну борбу против високотехнолошког криминала у складу са стратешким и оперативним приступом ЕУ у погледу високотехнолошког криминала. Србија ојачава своје оперативне капацитете (у погледу особља и опреме у Јединици за високотехнолошки криминал) како би решила проблем високотехнолошког криминала и усклађује своје законодавство са релевантним правни тековинама ЕУ, укључујући у погледу сексуалног злостављања деце на интернету, обезбеђује специјализоване обуке и подиже ниво свести јавности и међу државним службеницима по питању високотехнолошког криминала.

- Србија унапређује борбу против складиштења, продаје и поседовања нелегалног ватреног оружја (нарочито у вези са терористичким нападима), спроводи нови Закон о оружју и муницији и усваја и спроводи своју будућу Стратегију и Акциони план за лако и малокалибарско наоружање за период 2016 – 2021. Србија унапређује своје оперативне капацитете (укључујући прикупљање обавештајних података, анализу и размену информација), додатно усклађује своје законодавство са релевантним правним тековинама ЕУ, успоставља централизован систем за регистровање заплењеног оружја, размењује информације о томе, и обезбеђује безбедно чување и уништавање конфискованог оружја.
- На основу резултата процене утицаја, Србија обезбеђује додатни број службеника и додатну опрему за потребе Јединице за заштиту сведока у Министарству унутрашњих послова.
- Србија успоставља преглед резултата у области организованог криминала о ефикасним и ефективним истрагама, кривичном гоњењу и правоснажним пресудама, укључујући конфисковање имовине стечене криминалом.

Србија треба да повећа своје напоре да се усагласи са захтевима ЕУ у области борбе против тероризма

- Србија је усваја и спроводи нову Стратегију за спречавање и борбу против тероризма у складу са Стратегијом ЕУ за борбу против тероризма, усклађује своје законодавство у највећој мери са релевантним правним тековинама ЕУ, наставља да развија своје оперативне капацитете, улаже делотворне напоре да спречи радикализацију и екстремизам и унапређује практичну сарадњу и размену информација са специјализованим службама у ЕУ и њеним државама чланицама.

Србија треба да повећа своје напоре да се усагласи са захтевима ЕУ у области борбе против дрога

- Србија наставља да спроводи Стратегију за превенцију и борбу против дрога (2014 - 2021) и Акциони план (2014 - 2017) и прати квалитет и ефекте њиховог спровођења.
- Србија предузима мере које за циљ имају јачање оперативних капацитета надлежних институција у борби против кријумчарења наркотика, посебно Службе за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика у Министарству унутрашњих послова, која треба да има потпуно попуњене кадровске капацитете и спроведене потребне обуке, што јој омогућава да систематски спроводи проактивне истраге.

- Србија обезбеђује несметану сарадњу између различитих тела одговорних за спречавање злоупотребе дрога и свеукупну координацију националне политике борбе против дрога. Обезбеђује да не дође до преклапања надлежности.
- Србија обезбеђује несметану сарадњу са Европским центром за праћење дрога и зависности од дрога (EMCDDA) преко Националног центра за праћење дрога у оквиру Министарства здравља и редовно припрема извештаје за EMCDDA.
- Србија обезбеђује преглед резултата у погледу повећане количине заплењене дроге и обезбеђује безбедно чување и ефикасно уништавање конфисковане дроге и прекурсора у складу са стандардима ЕУ. Србија обезбеђује да правоснажне пресуде за кријумчарење наркотика буду систематски праћене одлукама о одузимању противправно стечене имовине лица осуђених за криминалне активности.

Праћење напретка при усклађивању са и спровођењем правних тековина ЕУ ће се наставити током преговора. Европска унија истиче да ће посебну пажњу посветити праћењу свих специфичних питања која су горе наведена - кроз експертске мисије - у циљу обезбеђивања административних капацитета Републике Србије. У складу са одредбама преговарачког оквира, Комисија указује на своју намеру да предложи ажурирана прелазна мерила када год је то оправдано. У том погледу, све мере за прилагођавање претприступне помоћи могу се предузети само у складу са важећим правилима и процедурама. Посебну пажњу треба посветити везама између овог поглавља и других преговарачких поглавља. Коначна оцена усаглашености законодавства Србије са правним тековинама ЕУ и њеног капацитета за спровођење може се вршити тек у каснијој фази преговора. Поред свих информација које ЕУ може захтевати за потребе преговора у оквиру овог поглавља, а које треба да буду на располагању на Конференцији, ЕУ позива Србију да писане детаљне извештаје Савету за стабилизацију и придруживање редовно доставља о оствареном напретку у спровођењу правних тековина ЕУ.

Имајући у виду сва горенаведена разматрања, Конференција ће морати поново да разматра ово поглавље у одговарајућем тренутку.

Такође, ЕУ подсећа да је у периоду од отварања до затварања преговора могуће усвајање нових правних тековина ЕУ.